

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет Біолого-технологічний
Кафедра технології виробництва і переробки продукції тваринництва
та кінології

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Біологія, утримання, годівля та профілактика захворювань собак
(обов'язковий / вибіркового)

Реалізується в межах освітньої програми **Кінологія**

за спеціальністю 204 – Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

на другому (магістерському) рівні вищої освіти

Розробник: Л.В.Була Л.В.Була, к.с.-г.н., старший викладач кафедри технології виробництва і переробки продукції тваринництва та кінології

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри Технології виробництва і переробки продукції тваринництва та кінології	протокол від <u>06.09.21</u> № <u>1</u>
	Завідувач кафедри <u>Ю. М. Павленко</u>

Погоджено:

Гарант освітньої програми Ю.М.Павленко (підпис) Ю.М.Павленко

В.п. декана факультету, де реалізується освітня програма В.В. Вечорка (підпис) В.В. Вечорка

Рецензія на робочу програму(додається) надана: В.С. Ожар (ПІБ)

І.В. Левченко (ПІБ)

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації А.Вар (підпис) (А.Вараміс) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 22.09. 2021 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Біологія, утримання, годівля та профілактика захворювань собак							
2.	Факультет/кафедра	Біолого-технологічний / Технології виробництва і переробки продукції тваринництва та кінології							
3.	Статус ОК	Обов'язковий							
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК	Кінологія /204 – Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва							
5.	ОК може бути запропонований для (для вибіркової ОК)	-							
6.	Рівень НРК	7 рівень							
7.	Семестр та тривалість вивчення	1,2 семестри, 30 тижнів							
8.	Кількість кредитів ЄКТС	10							
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття)						Самостійна робота	
		Лекційні		Практичні		Лабораторні			
		денна	заоч.	денна	заоч.	денна	заоч.	денна	заоч.
		60	14	-	14	60	-	180	272
10.	Мова навчання	Українська							
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Була Людмила Валер'янівна							
11.1	Контактна інформація	Старший викладач кафедри технології виробництва і переробки продукції тваринництва та кінології, кабінет 320 головного корпусу ел. адреса: bula.snau@gmail.com консультації: щопонеділка 14 ⁰⁰ -15 ⁰⁰ .							
12.	Загальний опис освітнього компонента	Дисципліна Біологія, утримання, годівля та профілактика захворювань собак сприяє підготовці фахівців, здатних проектувати, організовувати та контролювати технологічні процеси вирощування, годівлі та утримання собак у державних та приватних розплідниках з урахуванням особливостей фізіологічних процесів та поведінкових реакцій тварин; планувати та проводити профілактичні ветеринарні заходи. Основні теми, які підлягають вивченню: анатомія та особливості фізіології собаки; етологічні особливості собак; технологія утримання собак; годівля собак; інфекційні, інвазійні, внутрішні незаразні та хірургічні хвороби собак. В результаті вивчення освітнього компонента студент буде здатен аналізувати дію і залежність організму собаки від метаболічних процесів; оцінювати поведінку собак за показниками вищої нервової діяльності, розрізняти причини патологічних поведінкових реакцій та коригувати небажану поведінку тварин; проектувати племінний та службовий розплідник собак та організовувати і контролювати його діяльність; складати раціон для різних вікових груп собак з різним типом годівлі; планувати та впроваджувати в практику планові заходи специфічної профілактики інфекційних та інвазійних захворювань собак; діагностувати основні хвороби, а також надавати першу допомогу тваринам.							
13.	Мета освітнього	Формування у майбутніх фахівців глибоких теоретичних							

	компонента	<p>знань з питань особливостей морфології і фізіологічних процесів організму та діяльності вищої нервової системи собаки, формування поведінки, поведінкових реакцій тощо; опанування студентами знання про особливості годівлі та утримання собак, оцінку різних типів годівлі м'ясоїдних, формування у майбутніх фахівців достатніх теоретичних знань та практичних навичок з питань етології, патогенезу, діагностики та профілактики основних хвороб собак.. Освітній компонент спрямований на досягнення фахових програмних компетентностей, що реалізується через дисциплінарні результати навчання, зокрема: формування у студентів глибоких теоретичних знань з питань анатомії і морфології собак, особливостей фізіологічних процесів організму собаки, процесів формування умовних та дії безумовних і умовних рефлексів, синтетичної діяльності вищої нервової системи, формування певної поведінки у собак; формування здатності проектувати, організовувати та контролювати технологічні процеси вирощування, годівлі та утримання собак у державних та приватних розплідниках; планувати та впроваджувати в практику планові заходи специфічної профілактики інфекційних та інвазійних захворювань собак, звертаючи особливу увагу на зооантропонозні хвороби; діагностувати основні хвороби, а також надавати першу допомогу тваринам</p>
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	<p>Освітній компонент базується на ОК1 Методологія та організація наукових досліджень, ОК4 Сучасні технології заготівлі кормів та живлення тварин, Освітній компонент є основою для ОК8 Племінні ресурси, селекція та відтворення собак ОК9 Теорія дресури та спеціальне собаківництво із застосуванням іноземної мови за професійним спрямуванням, ОК10 Виробнича практика, ОК11 Державна атестація.</p>
15.	Політика академічної доброчесності	<p>Політика академічної доброчесності у СНАУ регулюється Кодексом академічної доброчесності http://docs.snau.edu.ua/documents/education/quality/kodeks_akadem_dobrochesnosti.pdf</p> <p>У відповідності до нього вимоги до студента щодо дотримання академічної доброчесності під час вивчення освітнього компонента наступні:</p> <p>відповідально ставитись до своїх обов'язків, вчасно та добросовісно виконувати завдання, передбачені навчальною програмою; бути присутнім на усіх заняттях; виконувати самостійну роботу; чесно та відповідально готуватись до поточного, модульного та підсумкового контролю; подавати на оцінювання лише самостійно виконану роботу.</p> <p>Є неприйнятним для студента:</p> <p>виявляти нешанобливе та некоректне ставлення до викладача; запізнюватись на заняття та пропускати їх без поважних причин; під час навчального процесу використовувати підказки, роботи інших осіб, телефони; надавати та</p>

		<p>одержувати допомогу від третіх осіб при проходженні поточного, модульного та підсумкового контролю; отримувати або пропонувати хабар за отримання будь-яких переваг у навчальній діяльності. За порушення правил академічної доброчесності студенти можуть бути притягнуті до наступних форм відповідальності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо); – повторне проходження навчального курсу; – попередження; – винесення догани; – відрахування з університету (ч.5 ст. 48 Закону України «Про освіту»); – арешт або обмеження волі, або позбавлення волі.
16.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=3490

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)				Як оцінюється РНД
	ПРН 13	ПРН 14	ПРН 15	ПРН 16	
ДРН 1. Аналізувати дію і залежність організму собаки від метаболічних процесів, використовувати знання з морфології і фізіології собаки як основу для вирішення наступних можливих шляхів використання собак	x				Індивідуальне завдання, проміжна атестація, підсумковий екзамен
ДРН 2. Оцінювати поведінку собак за показниками вищої нервової діяльності, формувати умовні рефлекси у тварин.	x		x	x	Індивідуальне завдання, проміжна атестація, підсумковий екзамен
ДРН 3. Формувати певні поведінкові реакції у собак, розрізняти причини патологічних поведінкових реакцій та коригувати небажану поведінку тварин			x		Індивідуальне завдання, доповідь, підсумковий екзамен
ДРН 4. Проектувати племінний та службовий розплідник собак та організувати і контролювати його діяльність, враховуючи технологічні заходи індивідуального догляду за собаками	x	x		x	Індивідуальна розрахункова робота, проміжна атестація, підсумковий екзамен
ДРН 5. Складати раціони для різних вікових груп собак та планувати і організувати годівлю собак відповідно вибраного типу годівлі		x		x	Індивідуальна розрахункова робота, проміжна атестація,

					підсумковий екзамен
ДРН 6. Впроваджувати в практику планові заходи специфічної профілактики інфекційних та інвазійних захворювань собак		x		x	Індивідуальне завдання, підсумковий екзамен
ДРН 7. Проводити попередній діагноз основних хвороб собак, а також надавати першу допомогу тваринам.	x	x		x	Індивідуальне завдання, підсумковий екзамен

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу								Рекомендована література
	Аудиторна робота						Самостійна робота		
	Лк		Пз		Лаб.з				
	ден.	заоч.	ден.	заоч.	ден.	заоч.	денна	заоч.	
Тема 1. Морфологія та особливості фізіології собаки. 1. Опорно-рухова система та шкіряний покрив. 2. Спланхнологія. Ангіологія. 3. Фізіологія рухів та шкіряного покриву. 4. Фізіологія внутрішніх органів собаки.	10	2	-	2	8	-	30	44	3, 6, 7, 25, електронні ресурси
Тема 2. Фізіологія вищої нервової діяльності. 1. Будова нервової системи. 2. Рецептори та аналізатори собаки. 3. Вчення академіка І.П.Павлова. Безумовні та умовні рефлексії. 4. Процеси регуляції нервових імпульсів. 5. Загальні типи нервової системи, їх визначення. 6. Основні реакції поведінки собак.	8	2	-	2	8	-	20	32	3, 5, 6, 7, 24, електронні ресурси
Тема 3. Етологічні особливості собак. 1. Форми поведінки собак. 2. Вплив генетичних факторів на поведінку тварин 3. Онтогенез та адаптивні функції поведінки. 4. Навчання тварин. Теорія оперантного навчання Б.Ф. Скінера. 5. Патологічні типи поведінки тварин.	12	2	-	2	14	-	40	62	2, 5, 22, 23, 26, електронні ресурси
Тема 4. Технологія утримання	8	2	-	2	8	-	20	32	3, 4, 6, 21, 24,

собак. 1. Особливості росту та розвитку собак. 2. Зоогігієнічні вимоги до утримання собак. 3. Планування племінного та службового розплідника. 4. Правила утримання собак. 5. Догляд за собаками.									25, 26 електронні ресурси
Тема 5. Годівля собак. 1. Особливості травлення у собак. 2. Корми для собак. 3. Нормована годівля собак.	8	2	-	2	6	-	20	30	3, 6, 8, 19, 20, 25, 26 електронні ресурси
Тема 6. Інфекційні та інвазійні хвороби собак. 1. Інфекційні хвороби собак. 2. Інвазійні хвороби собак. 3. Профілактичні ветеринарні заходи	8	2		2	8		25	37	1, 6, 16, 17, 25, 26, електронні ресурси
Тема 7. Внутрішні незаразні та хірургічні хвороби собак. 1. Внутрішні незаразні хвороби собак. 2. Хірургічні хвороби собак. 3. Акушерство та гінекологія у собак. 4. Токсикологія.	6	2		2	8		25	35	1, 6, 16, 17, 18, 25, 26, електронні ресурси
Всього	60	14	-	14	60	-	180	272	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1	Лекція, лабораторно-практична робота, заняття на розпліднику СНАУ	24	Опрацювання конспекту, літературних джерел, виконання індивідуального завдання	30
ДРН 2	Лекція, презентація, лабораторно-практична робота, заняття на розпліднику СНАУ	20	Опрацювання конспекту, літературних джерел, виконання індивідуального завдання	20
ДРН 3	Лекція, презентація, лабораторно-практична робота, ролева гра, заняття на дресирувальному майданчику СНАУ	30	Опрацювання конспекту, літературних джерел, виконання індивідуального завдання, підготувати доповідь та презентацію.	40
ДРН 4	Лекція, презентація, лабораторна робота, заняття на розпліднику СНАУ,	20	Опрацювання конспекту, літературних джерел, виконання індивідуальної	25

	виїзне заняття		розрахункової роботи.	
ДРН 5	Лекція, презентація, лабораторно-практична робота, робота зі зразками кормів	18	Опрацювання конспекту, літературних джерел, виконання індивідуальної розрахункової роботи.	26
ДРН 6	Лекція, презентація, лабораторно-практична робота, заняття на розпліднику СНАУ	18	Опрацювання конспекту, літературних джерел, виконання індивідуального завдання	26
ДРН 7	Лекція, лабораторно-практична робота, заняття на розпліднику СНАУ	16	Опрацювання конспекту, літературних джерел, виконання індивідуального завдання	30

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Індивідуальне завдання за темою 1-2	40 балів / 40%	1 семестр, 8 тиждень
2.	Проміжна атестація: контролюючий тест.	15 балів / 15%	1 семестр, 9 тиждень
3.	Індивідуальне завдання за темою 3	20 балів / 20%	1 семестр, 14 тиждень
4.	Доповідь, презентація	25 балів / 25%	1 семестр, 15 тиждень
5.	Індивідуальна розрахункова робота за темою 4-6	25 балів / 25%	2 семестр, 10 тиждень
6.	Проміжна атестація: контролюючий тест.	15 балів / 15%	2 семестр, 8 тиждень
7.	Індивідуальне завдання за темою 6-7	30 балів / 30%	2 семестр, 14 тиждень
5.	Екзамен – тест множинного вибору.	30 балів / 30%	2 семестр, екзаменаційна сесія

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
	<24 балів	24-29 балів	30-35 балів	36-40 балів
Індивідуальне завдання за темою 1-2	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі відповіді не надано	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано відмінне знання навчального матеріалу
Проміжна атестація	<9 балів	9-11 балів	12-13 балів	14-15 балів
	Менше 12 вірних	12-14 вірних відповідей на	15-17 вірних відповідей на	18-20 вірних відповідей на

	відповідей на питання тесту	питання тесту	питання тесту	питання тесту
Індивідуальне завдання за темою 3	<i><12 балів</i>	<i>12-14 балів</i>	<i>15-17 балів</i>	<i>18-20 балів</i>
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі відповіді відсутні	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано відмінне знання навчального матеріалу, критичне мислення щодо оцінки поведінкових реакцій собаки
Доповідь, презентація	<i><15 балів</i>	<i>15-18 балів</i>	<i>19-22 балів</i>	<i>23-25 балів</i>
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі питання розкриті неповністю, студент володіє матеріалом не в повній мірі	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано вільне володіння матеріалом	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано високу обізнаність у даній темі.
Індивідуальна розрахункова робота за темою 4-6	<i><15 балів</i>	<i>15-18 балів</i>	<i>19-22 балів</i>	<i>23-25 балів</i>
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі питання розкриті неповністю, невірні деякі розрахунки, студент володіє матеріалом не в повній мірі	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано вільне володіння матеріалом	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано високу обізнаність у даній темі та здатність до критичної оцінки економічної ефективності діяльності підприємства, розроблено та обґрунтовано проект розплідника собак та технологію їх утримання.
Проміжна атестація	<i><9 балів</i>	<i>9-11 балів</i>	<i>12-13 балів</i>	<i>14-15 балів</i>
	Менше 12 вірних відповідей на питання тесту	12-14 вірних відповідей на питання тесту	15-17 вірних відповідей на питання тесту	18-20 вірних відповідей на питання тесту
Індивідуальне завдання за темою 6-7	<i><18 балів</i>	<i>18-23 балів</i>	<i>23-27 балів</i>	<i>27-30 балів</i>
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі питання розкриті	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано вільне володіння матеріалом	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано високу обізнаність у даній темі.

		неповністю, студент володіє матеріалом не в повній мірі		
Екзамен	<18 балів	18-22 балів	22-27 балів	27-30 балів

5.2. Формативне оцінювання

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1.	Усне опитування після вивчення тем	На наступному практичному занятті після викладення матеріалу за темою
2.	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над індивідуальним завданням протягом занять	Протягом семестру
3.	Усний зворотній зв'язок від викладача після виконання розрахункової роботи	На наступному занятті після здачі студентом виконаного завдання
4.	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над доповіддю, презентацією	Протягом семестру

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники, посібники

1. Братюха С.И. и др. Болезни собак и кошек // Справочное пособие. К.: Вища школа, 2009. – 255 с.
2. Дьюстерн Д. Певедение животных: сравнительные аспекты. - М.: Мир, 2001. - 480 с.
3. Кинология. Учебное пособие для вузов / [Г.И.Блохин, М.Ю.Гладких, А.А.Иванов и др.] – М.: ООО «Изд-во Скрипторий 2000», 2001. – 432с.
4. Мычко Е.Н. Устройство племенного питомника и домашнее содержание собак. Организация. Строительство. Обустройство. Оборудование. Гигиена. – М.: «Аквариум-Принт», 2008. – 256 с.
5. Поведение собаки: Пособие для собаководов / Мычко Ю.В., Сотская М.Н., Беленький В.А., Журавлев Ю.В. – М.: ООО «Аквариум-Принт», 2007. - 400 с.
6. Полищук Ф.И. Кинология: Учебник для высших учебных заведений / Ф.И.Полищук, О.Л.Трофименко. – К.: Ирпень: ВТФ «Перун», 2007. – 1000с.
7. Трофименко О.Л. Біотехнія собаки: посіб. Для вищ.навч.закл. / О.Л.Трофименко, Ф.Й. Поліщук, П.П.Лещинський. – К.: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2010. – 244 с.
8. Хохрин С.Н. Кормление собак. Справочник. - М.: ВСВ "Серинск", 2007.

6.1.2. Електронні ресурси

9. <http://uku.com.ua/>
10. <http://www.fci.be/en/>
11. <http://zakon.rada.gov.ua/>
12. <http://www.real3danatomy.com/>
13. <https://www.imaios.com/ru/vet-Anatomy/Sobaka/Sobaka-obschaya-anatomiya-illyustracii>
14. <http://www.zooproblem.net/povedenie/>
15. <https://ukrgroom.com.ua/>

6.2. Додаткові джерела

16. Белов А.Д., Данилов Е.П., Дукур И.И. и др. Болезни собак. М.: Агропромиздат, 2000. – 368 с.
17. Болезни собак и кошек // Под ред. А.И. Мазуркевича. – Киев. Урожай, 2006. – 432 с.
18. Карпов В.А. Акушерство мелких животных. М.: Россельхозиздат, 2004. – 240 с.
19. Лиз Памела. Питание и здоровье собак - М.: ЗАО издательство Центрполиграф, 2009-234 с.
20. Льюис Л., Моррис М (мл.), Хэнд М. Кормление собак и кошек. М.: 2007, - 136 с.
21. Лысенко Ю. Шалабет Н. Служебные собаки на пограничной заставе. Учебное пособие. 4.1.2. - М.: "Граница", 2003.
22. Мак-Фарленд Д. Поведение животных: Психобиология, этология и эволюция: [пер. с англ.] / Мак-Фарленд Д. – М.: Мир, 1988. – 520с.
23. Прайор К. Не рычите на собаку. - М.: 1997. -380 с.
24. Служебное собаководство: Сб/Сост. Н.В. Зубко. - М.:ДОСААФ, 2007. - 382с.
25. Практическое руководство. Разведение собак. – Royal Canin
26. Наукові та науково-виробничі журнали:
 - Club Dogs. Клубні собаки: ВГО «Кінологічна Спілка України».
 - Мисливські собаки.
 - Ветеринарна практика

6.3. Програмне забезпечення

1. Excel.
2. Текстовий редактор Word.
3. Microsoft Office Power Point.